

Ethics In Medical Accreditation

ارائه دهنده: دکتر اکرم هاشمی

Moral

تمرکز بر اخلاق فردی و ویژگی‌ها و باورهای شخصی داشته و معادل اخلاق در فرهنگ فارسی است. این گونه از اخلاق به گذشته (سنت‌ها و مذاهب) تعلق دارد و بر ثابت و پایایی تأکید دارد. این اخلاق رایج مجموعه‌ای از امور بد و خوب و حلال و حرام است که می‌تواند در جوامع مختلف، متفاوت هم باشد.

Ethic

اتیک در مقابل مورال به ابعاد جمعی روابط بشری توجه دارد و مطالعه‌ای فلسفی و عقلی درباره اصول اخلاقی است. از این رو، به مضامین علم اخلاق (و شاخه‌ای از فلسفه کاربردی) در فرهنگ خودی نزدیک می‌شود. این گونه از اخلاق متوجه هنجارهای اجتماعی است و ریشه‌های جامعه‌شناختی، زیستی و روان‌شناختی رفتار را بررسی می‌کند. توقع از اتیک آن است که نظام ارزشی تأسیس کند و ابزار تشخیص امور بد و خوب را در مسائل تازه و نوین عصر بدهد.

برای یک اعتباربخشی عدالت محور هر دوی این مفهوم مد نظر است.

چالش های اخلاقی در اعتباربخشی:

درک چالش اخلاق در اعتباربخشی با توجه به اجزاء آن:

- تعریف اعتباربخشی
- استانداردسازی
- آموزش ارزیابان
- بازخورد

تعریف اعتبار بخشی:

اعتبار بخشی فرایند سیستماتیک با استفاده از استانداردهای ساختاری، فرایندی و پیامدی است.

استانداردها با نشانگرها، معیارها و راهنماهایی همراهند که می تواند سنجش و قضاوت را برای ارزیاب و موسسه آسان سازد.

استانداردسازی:

معمولا در پاسخ به این سوال است که چه میزان از هرچیز کفایت می کند؟

یا

چه میزان از هر مطلوبی مطلوب است؟

امروزه تدوین استاندارد بوسیله خبرگان مرتبط و نهادهای رسمی و غیررسمی صورت میگیرد

بازنگری در استانداردها توسط همان گروه و براساس نیاز به تضمین کیفیت انجام می شود

ارزیاب کیست؟

اعلام شاخص‌های قابل قبول فرد ارزیاب به منظور جذب اعضای محترم هیئت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور،

فراخوان داوطلبان،

معرفی داوطلبان،

انتخاب ارزیابان واجد شرایط،

آموزش ارزیابان

شفافیت در تعارض منافع

بازخورد نتایج به دانشگاه‌ها:

چگونگی بازخورد نتایج

تاثیر نتایج در سیاست‌گذاری‌های داخلی و خارجی دانشگاه‌ها

تنبیه یا تشویق تیم اعتباربخشی

منشور اخلاقی اعتباربخشی مصوب کمیون ملی اعتباربخشی مورخ ۱۴۰۲/۳/۲۸

صداقت: افراد شرکت‌کننده در اجرای فرآیند اعتباربخشی، باید به صورت شفاف و صادقانه عمل نمایند.

حفظ استقلال: تمام افرادی که در فرآیند اعتباربخشی (ارزیابی درونی، ارزیابی بیرونی، تصمیم‌گیری و صدور رأی) شرکت دارند باید به صورت حرفه‌ای و مستقل عمل نموده و تحت تأثیر عوامل بیرونی قرار نگیرند و از اظهار نظر در مورد موضوعات غیرمرتبط با ارزیابی و یا قضاوتهایی که ممکن است منجر به سوءبرداشت در خصوص نتایج نهایی اعتباربخشی گردد، خودداری نمایند.

محرمانه بودن: تمام افرادی که در فرآیند اعتباربخشی شرکت دارند اطلاعات مرتبط با فعالیتهای اعتباربخشی را محرمانه تلقی کرده و نباید با دیگران در میان بگذارند، به جز مواردی که در آئیننامه یا راهنماهای مرتبط با روند اعتباربخشی اعلام شده است. همچنین نباید از این اطلاعات در راستای کسب منافع مادی / معنوی برای خودشان یا سایر افراد استفاده نمایند.

حفظ حریم: افراد شرکت‌کننده در اجرای فرآیند اعتباربخشی، باید حقوق دیگران را در جریان فرآیند اعتباربخشی رعایت نموده، و از اطلاعات خصوصی اشخاص و مراکز که طی اعتباربخشی به دست می‌آید محافظت نمایند. کسب اطلاعات در مورد سازمان یا افراد فقط در محدوده اطلاعات مورد نیاز برای ارزیابی مجاز است و اعضای تیم ارزیابی بیرونی فقط در خصوص موارد مرتبط با اعتباربخشی و در چارچوب تعیین شده اظهار نظر نموده و در موارد خارج از موضوع دخالت نمی‌کنند.

پرهیز از رفتار ناعادلانه: افراد شرکت‌کننده در اجرای فرآیند اعتباربخشی، درخواستهای غیرمرسوم در راستای منافع فردی از اشخاص یا مراکزی که در جریان فرآیند اعتباربخشی مورد بررسی قرار می‌گیرند نخواهند داشت و در ارزیابی‌ها صرفاً استانداردها و قوانین مصوب را ملاک ارزیابی و قضاوت قرار می‌دهند.

مدیریت تعارض منافع: افراد شرکت‌کننده در اجرای فرآیند اعتباربخشی، در صورت وجود هرگونه ارتباط با دانشگاه/ دوره/ مرکز مورد ارزیابی، باید از حضور در ارزیابی بیرونی و تصمیم‌گیری خودداری نمایند.

برخی موارد تعارض منافع عبارتند از:

ارزیاب یا بستگان او اخیراً در دوره / مرکز مورد ارزشیابی، دانشجو، عضو هیأت علمی، کارمند و یا مدیر بوده باشد.

ارزیاب یا بستگان او توافق اولیه یا قراردادی را با دوره / مرکز مورد ارزشیابی منعقد کرده باشد.

ارزیاب یا بستگان او از دانشگاه یا شرکتی باشد که با دوره / مرکز مورد ارزشیابی رقابت دارد.

ارزیاب در نقش مشاور در دانشگاه مورد ارزیابی فعالیت کرده باشد.

استاندارد ۱-۵

کمیته‌های بیمارستانی مرتبط با آموزش و عملکرد فراگیران فعال بوده و مستندات برگزاری مستمر آنها موجود و نحوه تاثیر آنها در تصمیمات بیمارستان مشخص است.

سنجه **جنرال و تک تخصصی**

در بیمارستان از مصوبات کمیته‌های مرتبط (مانند کمیته‌های مرگ و میر، کنترل عفونت و اخلاق پزشکی و...) در تصمیمات برنامه‌ریزی آموزشی (هیأت علمی و فراگیران) استفاده می‌شود.

سطح سنجه

وزن سنجه

۲

پایه

ملاک ارزیابی		روش ارزیابی
۱	استفاده از مصوبات کمیته‌های مرتبط در برنامه‌ریزی آموزشی	مستندات
۲	آگاهی معاون آموزشی در خصوص چگونگی استفاده از مصوبات در برنامه‌ریزی آموزشی	مصاحبه با معاون آموزشی
امتیاز		
صفر (۰)	یک (۱)	دو (۲)
از مصوبات کمیته‌های مرتبط در برنامه‌ریزی آموزشی استفاده نمی‌شود.	از مصوبات کمیته‌های مرتبط در برنامه‌ریزی آموزشی استفاده شده است.	مصوبات کمیته‌های مرتبط در برنامه‌ریزی آموزشی استفاده شده و معاون آموزشی از آن اطلاع دارد
غ.ق. ارزیابی		

استاندارد ۱-۷ مقررات نحوه پوشش در بیمارستان به اطلاع فراگیران و اعضای هیات علمی بخش‌ها می‌رسد و معاون آموزشی، معاون درمان یا رئیس بیمارستان حسب مورد بر اجرای آن نظارت دارد.

سنجه		جنرال و تک تخصصی	
آیین‌نامه *نحوه پوشش در بیمارستان وجود دارد و تمامی فراگیران و اعضاء هیات علمی از آن مطلع بوده و به آن عمل می‌کنند.			
سطح سنجه		وزن سنجه	
پایه		۲	
روش ارزیابی		ملاک ارزیابی	
۱	وجود آیین‌نامه نحوه پوشش		مستندات
۲	اطلاع‌رسانی به کلیه فراگیران و اعضاء هیات علمی		مستندات
۳	اجرای آیین‌نامه نحوه پوشش		مشاهده
امتیاز			
صفر (۰)		یک (۱)	دو (۲)
آیین‌نامه نحوه پوشش در بیمارستان وجود ندارد.		آیین‌نامه نحوه پوشش در بیمارستان وجود دارد ولی کامل اجرا نمی‌شود.	آیین‌نامه نحوه پوشش وجود دارد و فراگیران و اعضاء هیات علمی به آن عمل می‌کنند.
غیر قابل ارزیابی			

استاندارد ۳-۳

در بیمارستان آموزشی سازوکاری طراحی شده که دستیاران تخصصی و تحصیلات تکمیلی به ازای اقدامات درمانی خود علاوه بر استاد مربوطه و رئیس بخش مربوطه در مقابل معاون آموزشی و رئیس بیمارستان نیز پاسخگو می‌باشند.

سنجه	جنرال و تک تخصصی
------	------------------

بیمارستان دستورالعمل کشوری (ابزارهای ارزشیابی و پایبندی به اصول حرفه‌ای دستیاران) را اجرا می‌نماید.

سطح سنجه	وزن سنجه
پایه	۲

ملاک ارزیابی		روش ارزیابی
۱	اجرای دستورالعمل کشوری ارزشیابی و پایبندی به اصول حرفه‌ای دستیاران	مستندات و مصاحبه
۲	پاسخگویی دستیاران به رئیس بخش و معاون آموزشی	مستندات و مصاحبه با معاون آموزشی

امتیاز			
صفر (۰)	یک (۱)	دو (۲)	غیر قابل ارزیابی
دستورالعمل کشوری ارزشیابی و پایبندی به اصول حرفه‌ای دستیاران اجرا نمی‌شود.	دستورالعمل کشوری ارزشیابی و پایبندی به اصول حرفه‌ای دستیاران کمتر از ۵۰٪ اجرا می‌شود.	دستورالعمل کشوری ارزشیابی و پایبندی به اصول حرفه‌ای دستیاران بطور کامل اجرا می‌شود.	بیمارستان‌هایی که دستیار ندارند

استاندارد ۵-۶

در راستای اجرای برنامه آموزشی ضرورت دارد بیمارستان در بخش‌های آموزشی در خصوص آموزش استدلال بالینی، اصول اخلاق پزشکی و رعایت ایمنی پزشک و بیمار برنامه‌ریزی و اقدام نماید.

سنجه ۱ جنرال و تک تخصصی

در محتوای برنامه آموزشی فراگیران، موضوعات در خصوص آموزش اصول اخلاق پزشکی و رعایت ایمنی پزشک و بیمار گنجانده و اجرا شده است.

سطح سنجه

وزن سنجه

پایه

۳

ملاک ارزیابی		روش ارزیابی	
۱	وجود محتواهای آموزشی در خصوص آموزش اصول اخلاق پزشکی و رعایت ایمنی پزشک و بیمار در برنامه آموزشی فراگیران	مستندات و مصاحبه با معاون آموزشی و رئیس بخش	روش ارزیابی
	۲ آموزش اصول اخلاق پزشکی و رعایت ایمنی پزشک و بیمار	مصاحبه با هیأت علمی و فراگیر	
امتیاز			
صفر (۰)	یک (۱)	دو (۲)	غیر قابل ارزیابی
برنامه آموزش اصول اخلاق پزشکی و رعایت ایمنی پزشک و بیمار در محتوای برنامه آموزشی فراگیران وجود ندارد.	برنامه آموزش اصول اخلاق پزشکی و رعایت ایمنی پزشک و بیمار در محتوای برنامه آموزشی فراگیران وجود دارد ولی به صورت کامل اجرا نمی‌گردد.	برنامه آموزش اصول اخلاق پزشکی و رعایت ایمنی پزشک و بیمار در محتوای برنامه آموزشی فراگیران وجود دارد و کامل اجرا می‌گردد.	

استاندارد ۷-۱

در تمام فرآیندهای آموزشی رعایت حقوق گیرندگان خدمت تضمین می‌گردد.

سنجه		جنرال و تک تخصصی	
بیمارستان در خصوص رعایت حقوق گیرندگان خدمت به فراگیران، آموزش داده و در تمامی فرآیندهای آموزشی بر این امر تأکید شده است.			
سطح سنجه		وزن سنجه	
پایه		۳	
ملاک ارزیابی		روش ارزیابی	
۱	ارائه آموزش‌های لازم به فراگیران در خصوص رعایت حقوق گیرندگان خدمت	مستندات و مصاحبه با فراگیران	
۲	رعایت حقوق گیرندگان خدمت در فرآیندهای آموزشی بیمارستان	مشاهده و مصاحبه با بیماران	
امتیاز			
صفر (۰)	یک (۱)	دو (۲)	غیر قابل ارزیابی
به فراگیران در خصوص رعایت حقوق گیرندگان خدمت آموزش داده نشده است.	به فراگیران در خصوص رعایت حقوق گیرندگان خدمت آموزش داده شده است.	به فراگیران در خصوص رعایت حقوق گیرندگان خدمت آموزش داده شده و معاون آموزشی یا تیم مدیریت آموزش بر آن نظارت دارد.	

استاندارد ۷-۴

بررسی خطاها و مسائل مربوط به اخلاق حرفه‌ای و پزشکی فراگیران توسط برنامه مدون و مشخص انجام می‌شود و روش‌های مشخصی برای پیشگیری از تکرار آنها پیش‌بینی شده است.

سنجه		جنرال و تک تخصصی	
رایند ثبت، گزارش دهی و تحلیل خطاهایی که فراگیران در بروز آن نقش داشته‌اند تدوین شده و اجرا می‌شود.			
سطح سنجه		وزن سنجه	
پایه		۲	
ملاک ارزیابی		روش ارزیابی	
۱	تدوین فرآیند ثبت، گزارش دهی و تحلیل خطای فراگیران	مستندات	
۲	اجرای فرآیند	مصاحبه با معاون آموزشی	
۳	برنامه‌ریزی برای پیشگیری از خطای فراگیران	مصاحبه با معاون آموزشی و فراگیران	
امتیاز			
صفر (۰)	یک (۱)	دو (۲)	غیر قابل ارزیابی
فرآیند ثبت، گزارش دهی و تحلیل خطای فراگیران تدوین نشده است	فرآیند ثبت، گزارش دهی و تحلیل خطای فراگیران تدوین شده ولی به صورت کامل اجرا نمی‌شود.	فرآیند ثبت، گزارش دهی و تحلیل خطای فراگیران تدوین شده و به صورت کامل اجرا می‌شود و برنامه‌ای برای پیشگیری از تکرار خطاها وجود دارد	

استاندارد ۹-۲

تمام طرح‌های تحقیقاتی در حال اجرا در بیمارستان، بر اساس دستورالعمل‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مصوبات لازم را از کمیته اخلاق دارای صلاحیت کسب نموده است.

سنجه		جنرال و تک تخصصی	
طرح‌های تحقیقاتی بیمارستان بر اساس دستورالعمل‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در کمیته اخلاق بیمارستان* مطرح و تأیید می‌گردد.			
سطح سنجه		وزن سنجه	
پایه		۳	
ملاک ارزیابی		روش ارزیابی	
۱		بررسی طرح‌های تحقیقاتی در کمیته اخلاق بیمارستان	
امتیاز			
صفر (۰)		یک (۱)	
مستندات تأیید کمیته اخلاق وجود ندارد.		مستندات تأیید کمیته اخلاق برای برخی طرح‌های واجد شرایط وجود دارد	
مستندات تأیید کمیته اخلاق		مستندات تأیید کمیته اخلاق برای همه طرح‌ها وجود دارد.	
غیر قابل ارزیابی		دو (۲)	
توضیحات: *تأیید کمیته اخلاق در پژوهش بیمارستان یا دانشگاه برای طرح‌های تحقیقاتی مورد قبول است.			

زیر حوزه ۴-۳ اخلاق سازمانی

S5-A4 – دانشگاه برای اطمینان از مراعات عدالت و رفتار یکسان در برابر مقررات با همه افراد صرف نظر از جایگاه اجتماعی و تفاوت‌های فردی، رویه‌های مشخصی را در نظر گرفته و اجرا می‌کند.

منظور از تفاوت‌های فردی تنوع از نظر مذهبی، قومی، زبان و ... می‌باشد.

نمونه‌ای از مستندات مورد نیاز:

✓ اعلام خدمات در فضای عمومی

✓ ارائه خدمات بصورت الکترونیک

✓ اقدام در موقعیت‌های رقابتی از طریق فراخوان بطور مثال فراخوان جذب اعضای هیات علمی و

استخدام افراد از طریق آزمون‌های استخدامی

✓ بکارگیری تعهدات خدمت اعضای هیات علمی و غیرهیات علمی و بکارگیری کارکنان از طریق

شرکت‌ها خدماتی و موسسات ثالث از طریق فراخوان

چو ایران نباشد تن من مباد

S6-A4 دانشگاه سیاست مشخصی برای پیشگیری و برخورد مناسب با تعارض منافع اعلام کرده است. تعارض منافع در موقعیت‌های مختلف تصمیم‌گیری اعم از مدیریتی، آموزشی، درمانی و به ویژه پژوهشی می‌تواند رخ دهد که دانشگاه می‌بایست در قبال هر کدام قوانین و رویه‌های مشخص داشته باشد. نمونه ای از مستندات مورد نیاز:

✓ بطور مثال نداشتن حق رای افراد در معرض تعارض منافع در شوراهایی که قرار است موضوع مرتبط با آنها مطرح شود بطور مثال شوراهای آموزشی، پژوهشی، هیات ممیزه یا تصمیم‌گیری‌های درمانی و ...

✓ مستند نحوه اطلاع‌رسانی دانشگاه در خصوص رویه‌های فوق

چو ایران نباشد تن من مباد

S7-A4 شورای اخلاق دانشگاه بر اساس ضوابط کشوری تأسیس شده و بر اساس برنامه مدّون و نظام شبکه‌ای در راستای پایش و ترویج اخلاق در واحدهای مختلف دانشگاهی فعالیت می‌نماید.

نمونه ای از مستندات مورد نیاز:

✓ **ابلاغ اعضاء و صورتجلسات شورای اخلاق دانشگاه**

✓ **گزارش مصوبات شورای اخلاق به تفکیک مصوبات اجراء شده، اجراء نشده یا در**

حال اجرای دانشگاه که نشان دهنده فعال بودن شورای اخلاق و پیگیری مصوبات در واحدهای ذیر مجموعه دانشگاه می‌باشد.

✓ **نظام شبکه‌ای مانند تشکیل کمیته اخلاق اداری، کمیته اخلاق بالینی، یا کمیته اخلاق دانشکده‌ای که در تعامل مستقیم با شورای اخلاق دانشگاه است و ابلاغ و صورتجلسات کمیته های مربوطه.**

چو ایران نباشد تن من مباد

S8-A4 دانشگاه شیوه نامه مشخصی برای پاسداشت ارزش های حرفه ای
(اخلاق حرفه ای) و پایش میزان پایبندی کارکنان، هیأت علمی و دانشجویان
به اصول اخلاق حرفه ای دارد. (ترجیحی)

نمونه ای از مستندات مورد نیاز:

✓ وجود شیوه نامه اخلاق حرفه ای

✓ نحوه پایش

✓ نحوه نظارت

✓ نحوه بازخورد

✓ نحوه تاثیر دهی مراعات اخلاق حرفه ای در تصمیم گیری ها

چو ایران نباشد تن من مباد

S4-A7 دانشگاه ضمن احترام به اصول اخلاق در پژوهش و فناوری سازوکارهای مشخصی برای تقویت زیرساخت ها، نظارت بر رعایت دستورالعمل ها و کدهای اخلاقی و اجرای قوانین انضباطی آن دارد.

نمونه ای از مستندات مورد نیاز:

✓ وجود کمیته اخلاق و کارگروه های اخلاق در دانشگاه

✓ ابلاغ اعضای کمیته های اخلاق

✓ مستند کارگاه های برگزار شده و آموزش های صورت گرفته در راستای رعایت اصول اخلاقی در انواع تحقیقات

✓ نظارت بر دستورالعمل ها به طور مثال در کلیه پروپوزال های پژوهشی برگ بررسی چگونگی وضعیت رعایت نکات اخلاقی در پژوهش وجود دارد

✓ کدهای اخلاق

✓ فرآیند رسیدگی به تخلف از قوانین اخلاق در پژوهش

✓ مستند مباحث اخلاق در کار آزمایشی های بالینی و اخلاق در کار با حیوانات آزمایشگاهی

چو ایران نباشد تن من مباد

A bouquet of colorful flowers, including pink, yellow, and purple daisies, is shown in the background. A white rectangular card is placed in front of the flowers, containing Persian text.

نه تو آنی که همانی نه من آنم، که تو دانی .

تشکر از توجه شما